

Svåra beslut

”Herr President, gratulerar på 115-årsdagen”, skulle jag säga om födelsedagsbarnet Urho Kekkonen kom emot mig på gatan i dag. Nu gör han ju inte detta eftersom han varit död och begravnen i 29 år. Men jag umgås nästan dagligen med honom i mina funderingar om det förflutna och framtiden.

Ja, vad hade Paasikivi och Kekkonen gjort om de hade axlat ansvaret för vårt land i dag? Många är övertygade om att de hade varit försiktigare eller alternativt modigare än dagens politiska beslutsfattare. Det råder ingen tvekan om att de fattade många kloka beslut under sina liv. Men visst satsade de också på fel hästar och fick lov att sadla om.

Paasikivi stödde både 1918 och 1941 helhjärtat de då aktuella finsk-tyska militärallianserna. Hösten 1944 blev han galjonsfigur för Finlands försonliga östpolitik och började beteckna det forna tyskeriet som vansinne. Kekkonen var svenskätare och rysshatare mellan världskrigen. Under kalla kriget såg han till att Finlands relationer till Sverige och Sovjetunionen alltid var i gott skick.

Det är således inte alls lätt att veta vad Paasikivi och Kekkonen hade gjort om de i dag stått på kommandobryggan. Det mesta i Finlands samhällsliv och geopolitiska läge har totalt förändrats sedan kalla kriget. Då upplevde Finland en snabb ekonomisk tillväxt, vars överskott spreds över klassgränserna och regionerna. Nu har kapitalets fria rörlighet väsentligen minskat på staternas möjligheter att styra sin egen ekonomi, vilket många förståeligt nog vägrar att acceptera.

Även i geopolitiken har Finlands situation fundamentalt förändrats. Då dikterades Finlands säkerhetspolitik av Sovjetunionens järngrepp om Östeuropa. Nu har Finland bundit sitt öde med EU och synkroniserat sitt försvar med Nato. Mången svuren anhängare av Paasikivi–Kekkonen-linjen är övertygad om att deras idoler aldrig hade gått med på detta. Min egen gissning är att de hade tagit dessa jättekliv ännu snabbare.

Vår tankelek försvåras också av att presidentens maktbefogenheter numera är kraftigt reducerade. Frågan borde snarast vara vad duon Paasikivi–Kekkonen skulle göra om de i dag gjorde comeback som statsministrar.

Båda skulle inse att det inte lönar sig att gråta över spilld mjölk. Vad än vår regering gör framöver så blir den mäktigt impopulär. Skjutet Sipilä & Co upp alla nödvändiga strukturreformer kommer de garanterat att gå till historien för sin ansvarsflykt. Driver de igenom dessa reformer leder det till en märkbar nedmontering av vår välfärdsstat. Sådant skördar inte heller applåder.

Därför får vi hoppas att statsminister Sipilä håller sina nerver i styr. Även Paasikivi och Kekkonen utsattes för smädelser och hatkampanjer när de höll i rodret. I vågskålen är inte enbart vår framtida ekonomi och säkerhetspolitik. Hela vårt demokratiska samhällsskick är i längden avhängigt av att vi har beslutsfattare som vågar fatta svåra beslut i rätt tid.